

paa nogen Maade kan gaa an at knytte Godkjendelsen af Traktaten til en Betingelse. Den vil ved dette Vædringsforslag blive betinget af, at der udkommer en Toldlov. Jeg ser ikke, hvorledes man kan svare vor Medkontrahent, Spanien: Det er, uagtet Rigsdagen har vedtaget en Beslutning om at godkjende Traktaten, fremdeles usikkert og vil vedblive at være høist usikkert, om Traktaten vil træde i Kraft, og jeg ser ikke Andet, end at dersom de spanske Cortes vilde bruge en lignende Fremgangsmaade og knytte sine Betingelser til Traktatens Vedtagelse, vilde vi komme ind i et Ufsøre, som det vilde være overmaade vanskeligt at komme ud af. Jeg maa derfor fremdeles anbefale, at man godkjenner Traktaten, som den foreligger, og den Omstændighed, at Flertallet har kunnet tiltræde det foreliggende Vædringsforslag, viser, forekommer det mig, i Virkeligheden, at man erkjender, at de Indvendinger, der ere blevne reiste imod Traktatens Vedtagelse, ikke i og for sig have saa stor Betydning, at man ikke nok kunde vedtage Traktaten alligevel. Jeg ser mig ikke i Stand til at stemme for et Forslag, der gaar ud paa at gjøre Traktatens Godkjendelse afhængig af en Betingelse, om hvis Opfyldelse det altid er saa overmaade vanskeligt paa Forhaand at have en bestemt Mening, naar denne Betingelse er, at der skal udkomme en ny Lov, om hvilken der først skal føres Forhandlinger mellem den lovgivende Magts Faktorer. Jeg maa derfor stemme mod det foreliggende Vædringsforslag og anbefale Thinget at vedtage Beslutningen om Godkjendelse af Traktaten ved denne 2den og sidste Behandling uforandret, som den foreligger.

Bajer: Jeg kan ikke negte, at det koster mig nogen Overvindelse at stemme for det stillede Vædringsforslag. Mine Betænklichkeiten ere dog paa ingen Maade de samme som de, der bleve fremsatte fra den ærede sidste Taler, thi dem haaber jeg, at man vel skal komme ud over ved fortsat Forhandling. Mine Betænklichkeiten ere af en helt anden Natur, idet det forekommer mig, at det er en vel stor Smødefommen, man viser ved at stemme for dette Vædringsforslag, efter at der i Gaar af det høie Landsting er vedtaget en Dagsorden, som jeg fristes til at kalde en Udfordring. Ikke desto mindre skal jeg, da jeg oprigtig ønsker Traktaten vedtaget, stemme for det foreliggende Vædringsforslag, men jeg haaber da ogsaa, at det skal blive Alvor med den fortsatte Forhandling, og at det skal lede til Traktatens snarlige Godkjendelse. Det turde maaffe være berettiget i denne Forbindelse at minde om en Ytring

af Landstingets høitærede Formand den 2den Oktober 1882. Det vil erindres, at vor høitærede Aldersformand, som har stillet Vædringsforslaget i Dag, da udtalte nogle forsonlige Ord her i Folkethinget, inden Arbeidet begyndte. Disse Ord fandt Gjenlyd i det andet Thing, og dettes Formand udtalte: „Jeg behøver neppe at forsikre, at ingen fremraft, oprigtig velvillig Gaand er udsat for her at mødes med Afvisning.“ Det er denne Hilsen, vi ønske at minde om ved den Beslutning, som jeg haaber skal gaa ind til det andet Thing. Naar der er indvendt, at der ikke er Tid til Forhandling om Toldloven, vil jeg gjøre opmærksom paa, at Tiden dertil er forudsat at skulle findes i næste Samling, men selv om man vil gjøre et alvorligt Forsøg i denne Samling, er jeg overbevist om, at man med god Villie fra alle Sider kunde enes om et Forslag om en Toldrevision, der vilde berede Veien for den spanske Handelstraktat og flere andre Traktater, som utvivlsomt vilde følge efter. I den Henseende er jeg heller ikke enig med en Udtalelse, der er falden fra den ærede Ordfører i det høie Landsting — jeg kan kun tale for min egen Person — naar han mener, at vi sætte en Toldrevision som Formaal og Traktaten kun som Middel. Jeg sætter i dette Tilfælde Traktaten som Formaal og Toldrevisionen kun som Middel for at faae ikke alene denne Traktat, men ogsaa flere følgende gennemførte, fordi jeg tror, at det er en Vei, vi skulle og maa ind paa, og som vi ogsaa i Tidernes Løb ville være tjente med at komme ind paa, men netop fordi jeg ønsker at komme ind paa denne Vei, anser jeg det for aldeles nødvendigt i Forveien at faae en Toldlovsrevision, thi uden saadan har Regjeringen intet fast Standpunkt at staa paa ved Forhandlingerne med fremmede Magter, Noget, vi jo allerede ved denne Leilighed have set det Uheldige ved. Forvrigt har jeg ikke nærmest begjæret Ordet for at udtale mig om Toldlovsrevisionen, men for at udtale mig om et Punkt, som jeg savner i Handels- og Skibsfartstraktaten, og da der er Udsigt til, at denne og flere Traktater vilde komme i Stand, om der end vil gaa nogen Tid, tror jeg, at dette er det rette Dieblit til at udtale det. Især da vi have den høitærede Udenrigsminister, som er en saa sjælden Gæst her, tilstede, vil jeg benytte Leiligheden til at udtale Noget, som jeg beder ham tage under nærmere Overveielse, saa meget mere, som vi ogsaa have den Ære at have den spanske Minister, Don Castellanos, tilstede ved disse Forhandlinger. Det var dog muligt nu i den trettende Time — for at bruge et Udtryk